

4.

Til det ærede Folketingsudvalg angaaende Lovforslaget om Folkeskolens Tilsyn!

Efter Anmodning af enkelte Medlemmer af det ærede Udvalg undlader jeg ikke herved ærbødigst at fremsende nogle Udtalelser angaaende Spørgsmaalet om en særlig Ordning af Skoletilsynet i vore største Købstæder.

Jeg skal da først gøre den almindelige Bemærkning, at det formentlig maa erkendes, at det er ret uoverkommeligt for Skolekommissionen i vore største Byer at erhverve sig det indgaaende Kendskab til de mange Skolers Arbejde, Personale og Forhold, som ikke blot er ønskeligt, men ligefrem nødvendigt, hvis Kommissionen paa alle Punkter skal kunne gøre fuld Fyldest; ganske vist er det ikke udelukket, at de nu foreslaaede Nævn i nogen Grad kunne forbedre dette Forhold, men den anførte Vanskelighed vil altid være til Stede, saa længe den ene Skolekommission skal fungere overfor alle Byens Folkeskoler og private Skoler, der ikke falde ind under § 33 i det af Kultusministeren fremsatte Forslag. Det turde derfor være meget ønskeligt, om der i det hele taget kunde findes en anden Form for Skoletilsynet i disse Byer, hvorved det kunde blive mere fyldestgørende med Hensyn til de Krav, der i Nutiden stilles til det fra Autoriteterne, Hjemmene og Skolen.

Naar jeg dernæst i al Korthed skal forsøge at skitsere en Ordning, der muligvis i nogen Grad kunde afgive brugelige Momenter til Sagens videre Behandling, tillader jeg mig først at anføre enkelte Hovedpunkter og derefter at knytte mine særlige Bemærkninger til hvert af disse.

1. For hver Købstad med mindst 30,000 Indbyggere oprettes en særlig Skoledirektion.
2. Skoledirektionen bestaar af følgende Medlemmer: a) Amtmanden, b) Provsten, c) et af Byraadet i dets Midte for et Tidsrum af 4 Aar valgt Medlem.
3. Der tilforordnes Skoledirektionen en Skoledirektør, der udnævnes af Kongen, og hvis Virksomhedsomraade fastsættes ved en Instruks, der godkendes af Ministeriet.
4. For hvert af Købstadens Sogne og Landsogne oprettes en Skolekommission (som foreslaaet i Lovforslagets § 2).
5. Om Oprettelse af Skolenævn (Forslagets § 4) tager Byraadet Bestemmelse.
6. Ved hver enkelt Kommuneskole ansættes en Overlærer. Er der i Sognet flere Kommuneskoler, kan der ansættes en Skoleinspektør — alt i Overensstemmelse med Lovforslagets § 31.

ad 1. At sætte Grænsen ved 30,000 Indbyggere, saaledes at Ordningen foreløbig kun kommer til at omfatte Frederiksberg, Aarhus, Odense og Aalborg, vil formentlig være heldigt til en Begyndelse. En Udvidelse kan jo forholdsvis let ske, hvis Ordningen i Praksis viser sig formaalstjenlig.

ad 2. Amtmanden foreslaas, dels fordi det formentlig vil være heldigt, at der som hidtil sidder en Jurist i Direktionen, dels og fornemmelig fordi han er Medlem af Skoleraadet (§ 22). Provsten foreslaas i Overensstemmelse med Lovforslagets § 25, og endelig vil det formentlig findes rimeligt, at det 3die Medlem vælges direkte af og blandt Byraadets egne Medlemmer.

ad 3. Skoledirektørens Embedsforretninger bør efter mit Skøn i Hovedsagen være omtrent de samme, som for Københavns Vedkommende paaahvile Stadens Skoledirektør og to Viceskoledirektører. Det forudsættes, at han altid maa have personlig Erfaring i Folkeskolens Arbejde og Forhold.